

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

Yönetim Kurulu Başkanı

Tuncay Özilhan'ın

TABA Ödül Töreni

Konuşması

12 HAZİRAN 2002 RITZ CARLTON OTELİ

Değerli konuklar,

Konuşmama, TABA Amerikan Ticaret Odası'na teşekkür ederek başlamak istiyorum. Çünkü TABA çok önemli bir alanda değerli bir misyonu sürdürüyor. Hepimizin bildiği gibi, özellikle son yıllarda ülkelerarası ekonomik ilişkilerin gelişmesi, küreselleşmenin ivme kazanmasıyla ön plana çıktı. Görüldü ki, ekonomik işbirliği içinde olan ülkeler siyasi ve diplomatik sorunları en aza indirebiliyorlar. Yüzyıllar boyu birikmiş düşmanlıklar tarihe karışıyor, ekonomik yakınlık ülkeleri birbirine yakınlaştırıyor.

Bunun en güzel örneği, Avrupa Birliği. Sadece 2.Dünya Savaşı'nda değil, bütün tarihleri boyunca birbirleriyle sürekli savaşmış ülkeler, 1950'li yıllarda ekonomik işbirliği için yola çıkmışlardı. Bugün geldikleri noktada, sadece ekonomik değil, siyasi bir birlik olma yolunda emin adımlarla yürüdüklerini görüyoruz.

TÜSİAD da AB üyeliğini, sadece ekonomik refah değil, toplumsal barışı mutlak kılmak için ve yaşadığımız coğrafyada huzur vadeden bir yapının üyesi olmak için savunuyor. Hayat Ankara'dan görüldüğü gibi değil. Biz, üzerimizde işyerlerimizde istihdam ettiğimiz milyonlarca insanın maddi manevi sorumluluğunu taşıyoruz. Bu ülke insanının refaha ve huzura kavuşmasının yolunu söylüyoruz. Bu çerçevede "milli hassasiyetleri" de azami ölçüde gözetiyoruz.

Sadece idam cezasını, anadilde yayın ve öğrenim konusunu değil, çocuklarımızın gelecek kaygısı duymadan iyi eğitim almalarını, iş bulabilmelerini, temiz bir çevrede yaşamalarını, hastane kapılarında beklememelerini, devletten bekledikleri hizmeti alabilmelerini, gelir dağılımının düzelmesini, toplumsal barış ve huzurun sağlanmasını, refah düzeyinin artmasını da milli hassasiyet olarak görüyoruz.

Değerli konuklar,

Türkiye'de ekonomik dengeler yerine henüz tam anlamıyla oturmadı. Gerçekleştirilen yapısal reformlar sayesinde ekonominin hukuksal ve kurumsal altyapısının sağlamlaştığı, geçmiş dönemlere oranla daha az kırılgan hale geldiği bilinmektedir. Ancak, makroekonomik dengelerin tam olarak oturmuş olduğunu söylemek zordur. Ekonomik program henüz tamamlanmamıştır. Önümüzdeki yıl Türkiye'yi önemli iç ve dış borç ödemeleri beklemektedir. Bu Haziran ayı içinde dahi önemli itfalar bulunmaktadır. Bu şartlar altında, ekonominin sarsıntıya tahammülü olmadığı açıktır. Türkiye'nin bir erken seçim atmosferine girmesi, makroekonomik dengelerin kırılganlığı açısından oldukça olumsuz sonuçlar doğurabilir.

Nitekim, Cumhurbaşkanımızın geçen Cuma günü düzenlediği liderler zirvesinden beri yaşanan gelişmeler, borsa ve döviz kurundaki dalgalanmalar bu konudaki endişelerimizin doğru olduğunu gösterdi. Bize göre, bu dönemde hassas ekonomik dengelerin bozulmaması için dikkat göstermek de en önemli milli hassasiyetlerden biri olmalıdır.

Piyasalardaki dalgalanmaları analiz ettiğimizde görüyoruz ki, dövizin ve faizin yükselişinin arkasındaki nedenler esas olarak; hükümet cephesinde ortaya çıkan uyumsuzluk, AB konusunda bir uzlaşmanın sağlanamayacağı korkusu ve bu iki faktörün ülkeyi zorunlu bir seçime götüreceği kaygısıdır. Bu da, bugüne kadar önemli kazanımlar elde etmemizi sağlayan ekonomik programın

terk edilmesi anlamına gelecektir ve piyasalar bu endişelerini ifade etmektedirler. Ekonomik programın büyük zorluklarla sağladığı kazanımların birer birer kaybedilmesinden endişe duyulmaktadır. Döviz ve faizdeki mevcut yükseliş, yatırım ve tüketim kararlarının ertelenmesine yol açacak ve büyüme hedefi şimdiden tehlikeye düşecek gibi gözükmektedir. Piyasalar buna benzer sinyalleri geçmişte de verdiler. Bu sinyaller iyi okunabildiğinde, alınan karşı önlemlerle gelişmeler yatıştırılabildi. Bu önlemler de hep siyasi kararlar oldu.

Şu anda mali piyasalara güven verecek unsurlar bellidir. Bunlar, Uluslararası Para Fonu ile yapılan anlaşmanın yürümesi ve AB üyeliği yolunda somut adımların atılmasıdır. Hükümet içerisinde bu konularda çıkan her türlü anlaşmazlık, mali piyasaları olumsuz etkileyecektir. Koalisyon ortaklarının, Türkiye’de her kesim tarafından çekilen büyük sıkıntıların ardından düzlüğe çıkmanın arefesinde, hem Uluslararası Para Fonu, hem de AB’ye karşı olan yükümlülüklerimizi yerine getirmeye devam etmeleri ve bu konuda kamuoyuna güvence vermeleri gerekir. Kuşkusuz bu “sözle” verilecek bir güvence değildir, “eylem” gerektirir.

“Eylem”de öncelik AB düğümünün çözülmesindedir. Bu düğümün çözülmesi, dolaylı görüşmelerle, basın yoluyla birbirine mesaj göndermekle mümkün değildir. Türkiye’nin bir “Dinamik Uzlaşma” çabasına ihtiyacı bulunmaktadır.

Partilerin aldığı pozisyonlara bakıldığında, bu dinamik uzlaşmanın inisiyatifini, ancak, parlamentoda en çok sandalyeye sahip partinin alabileceği görülmektedir. Ama düğümü aritmetik hesaplara dayanarak çözmeye çalışmak yeterli olmayacaktır. Önemli olan, hükümetin, kendi iç dinamiklerini harekete geçirdiğini topluma gösterebilmesi ve kendini yenileyerek, ülkeyi de yenileyebileceği mesajını verebilmesidir. Ancak bu yapılırsa, AB ile müzakerelerin başlatılması, mevcut ekonomik programın sürdürülmesi ve seçimin normal zamanda yapılması etrafında bir uzlaşma arayışına girişmenin bir inandırıcılığı olabilecektir.

Tabii bu konuda, muhalefetin de iktidar kadar sorumluluğu olduğunu unutulmamak gerekir. İçinde bulunduğumuz dönem, muhalefet açısından küçük hesaplar peşinde koşmayı değil, ulusal sorumluluk içinde davranmayı gerektirmektedir.

Öte yandan, çok önemli bir husus da devlet kurumları arasındaki uzlaşmadır. Sayın Cumhurbaşkanımız, önümüzdeki günlerde Sevilla zirvesine gidecektir. Kendisinin bu zirvede Türkiye adına güçlü bir görüntü sergilemesi zorunluluğu vardır. Bu yüzden, bu zirve öncesinde, Türkiye’de AB konusunun, devlet katında mutabakat sağlanmış bir ulusal proje olduğu hususunda tereddüt yaratacak her türlü inisiyatiften kaçınmak gerektiği gözden uzak tutulmamalıdır.

Değerli konuklar,

Belki bu akşam yemeğinde bu denli karamsar bir tablo çizmemeli, böyle konulara girmemeliydim. Ancak, ülkemizin kritik gündemi, her an bıçak sırtında olduğumuz hissini o denli yoğun yaşıyor ki, endişelerimi her ortamda dile getirme gereği duyuyorum. Önümüzde aralık duran Avrupa kapısını ardına kadar açmak da, kapıyı kapatmak da bizim elimizde. Türkiye, açılacak kapının ardındaki parlak geleceği fazlasıyla hak ediyor.

Teşekkür ederim.